

KOMUNISTICKÁ STRANA — HISTORICKÝ SUBJEKT NOVÉHO TYPU

V. MLÍKOVSKÝ, V. RUML

Vývoj společnosti se uskutečňuje jako přírodně-historický proces, jehož zvláštností je dialektika objektu a subjektu. Subjektivní činnost lidí je nutným zprostředkováním mezi dvěma objektivními stavy společnosti. Lidé jednají na základě objektivních, na nich nezávislých podmínek. Zákonitě a podstatně společenské vztahy se také projevují jako tendence jednání lidí.

Subjekt společenského vývoje je vždy historicky determinován. Každá třída vytváří na základě svého objektivního postavení ve společnosti teoretické zdůvodnění své praktické — především politické — činnosti. Stejně tak podle své historické povahy vytváří ta či ona třída instituce, jejichž pomocí organizuje společenské síly, které jsou s to uskutečňovat cíle politiky dané třídy.

I když jednotlivé třídy jsou více méně uvědomělými činiteli společenského vývoje, přece jenom před vznikem dělnické třídy a její revoluční strany byla charakteristickým rysem činnosti těchto tříd živelnost divergence mezi cílem, jež třída chtěla společenskou činností realizovat, a mezi výsledkem, jehož dosáhla. Ideologie tříd v období, než se stala dělnická třída samostatným historickým činitelem, neodrážela pravdivě podstatné objektivní podmínky činnosti třídy. Proto také dosavadní společenská hnutí nemohla uskutečnit důsledně a všestranně jednotu teorie a praxe.

Zvláštnost dělnické třídy jako subjektu společenské činnosti je v tom, že dělnická třída po vedením své revoluční strany je uvědomělým činitelem společenského vývoje. Revoluční strana dala vznik společenské teorii nového typu, teorii, jejímž prostřednictvím dělnická třída odhaluje objektivní podmínky vlastní existence, na jejímž základě je s to formulovat cíle své politiky ve shodě s požadavky působení objektivních společenských zákonů. Marxismus je první teorií v dějinách lidstva, jež je s to důsledně a všestranně realizovat jednotu teorie a praxe.

Vedoucí úloha komunistické strany v naší společnosti vychází z toho, že strana sama je ztělesněním jednoty teorie a praxe. Jednota teorie a praxe se projevuje dvojím způsobem, jednak jako jednota poznání a jednání, slov a činů ve stranické činnosti, jednak jako jednota materiálních a ideologických momentů ve výstavbě strany samé, neboť realizace principů marxistické teorie předpokládá i vhodný nástroj, jenž může tyto principy realizovat. Proto také strana soustavně bojuje proti oddělování ideologické a organizátorské činnosti. Komunistická strana vytváří nový typ teoretického pracovníka; komunistický teoretik bere vždy podíl také na praktické přeměně společnosti. Stejně tak komunistická strana vytváří nový typ praktika, organizátora, který jedná uvědoměle a přispívá tedy k poznávání společnosti.

Jednota ideologických a organizátorských momentů v činnosti komunistické strany je podstatným rysem její činnosti. Leninův boj za stranu nového typu vycházel vždy z toho, že nutným rysem činnosti komunistické strany je jednota teorie a praxe, jednota ideové a organizátorské práce. Jen si vzpomeňme na to, že Lenin už v období druhého sjezdu Sociálně-demokratické dělnické strany Ruska bojoval proti menševikům, kteří popírali nutnost organizace. Proti menševickým názorům probíjel Lenin a bolševici zásadu, že nestačí pouhý souhlas s programem strany, že člen strany je povinen poznávat program strany a aktivní práci v některé ze stranických organizací přispívat k realizaci stranického programu. Právě zde je záruka, že se strana nepromění ani v sektu šířitelů marxizmu, ani v organizaci jednostranných praktiků.

Marxisticko-leninská koncepcie činnosti strany nového typu jako jednoty ideologické a organizátorské činnosti je jednou z rozhodujících příčin vítězství KSSS, jejich úspěchů v budování socialistické a komunistické společnosti. Ve stranickém organismu nemohou být skupiny lidí, kteří by jen organizovali síly uskutečňující společenské přeměny, a zase jiné skupiny lidí, kteří by je teoreticky vyjadřovali. Ve stranickém organismu jednotlivé orgány a organizace řídí praktický boj a výstavbu, současně však analyzují zkušenosti a zobecňují je. Právě takový způsob činnosti realizovala KSSS.

Tato velká zkušenost KSSS se stala majetkem mezinárodního komunistického hnutí. Boj za bolševisaci KSČ byl mimo jiné právě také bojem za důsledné uskutečnění jednoty ideové a organizátorské činnosti strany. I v tomto ohledu je pátý sjezd naší strany mezníkem, který připravil základy pro příští vítězství strany. Pátý sjezd strany skoncoval s rozporem mezi socialistickou frází a oportunistickou politikou, jak byla charakteristická pro jilkovce. Jednota revoluční praxe a teorie se stala charakteristickou pro činnost naší strany.

Také dnes vystupuje v činnosti naší strany zvláště naléhavě do popředí jednotu ideologické a organizátorské práce. To je dáno povahou ekonomických, politických a ideologických úkolů, které strana vytyčila před celou naší společností, které byly přijaty a které nyní postupně uskutečňujeme. Vždyť my dnes vstupujeme do období, kdy zahajujeme výstavbu společnosti, která — jako to vyjádřil Karel Marx — se „vyvine na svém vlastním základě“.

Mnohotvárná činnost strany klade v různých etapách své činnosti a v různých stranických funkcích do popředí jednou více teoretickou, jindy praktickou činnost. Nikdy však není možné metafysicky obě stránky činnosti strany od sebe odtrhovat. Leninská zásada kolektivního jednání umožňuje maximálně překonat jednostrannost v činnosti kteréhokoli pracovníka a funkcionáře strany. Kolektivní posouzení otázek přispívá k jejich všestrannému prozkoumání a vytváří optimální podmínky pro pravdivé poznání společenských procesů.

Soudobí revizionisté vystupují s tím, že strana má být jen duchovním inspirátorem společenských přeměn; jejich uskutečnění se prý strany netýká. Tyto koncepce jugoslávských revizionistů snižují stranu do role komentátora pohybu společnosti. Vývoj společnosti je ponecháván živelnosti. Budování socialistické a komunistické společnosti je však uvědomělou činností pracujících pod vedením revoluční strany. Strana je nejen inspirátorem výstavby socialismu, je současně organizátorem tohoto procesu; strana usměrňuje jednání i smýšlení lidí ve shodě s objektivním společenským pohybem směrem ke komunistické budoucnosti.

*

Třída nevytváří většinou svoji ideologii přímo, nýbrž zprostředkovaně. Dělbá práce, oddělení práce fyzické i duševní dává vznik skupinám lidí, kteří se zabývají teoretickou prací. Dělbá práce byla po dlouhou dobu nutnou podmínkou vzniku ideologie; příčinou vzniku ideologie je však pohyb třídy. Společenská teorie má v třídní společnosti vždy třídně podmíněný charakter.

Vztah ideologa a třídy je vztah složitý. Společenský teoretik nevyjadřuje zájem třídy v jeho hrubé empirické podobě, nýbrž v prostředcích teorie samé. Společenský zájem třídy je formulován v podobě společenské ideje.

U vykořisťovatelských tříd, v sestupné větvi vývoje dané sociálně ekonomické formace, nezná se už tato ideje s objektivními podmínkami existence třídy a je proto nepravdivou. Přitom ideologové buržoazie třídní zájem buržoazie vydávají za zájem celé společnosti. Zde plně platí slova Engelseva, že ideologie je vědomý proces uskuteč-

ňovaný s falešným vědomím. K vzniku tohoto falešného vědomí buržoazních teoretiků přispívá i způsob fungování buržoazních institucí, jejichž organizačním principem je byrokratický centralismus. Reálné zprostředkování vztahu ideologa a třídy prostřednictvím buržoazních institucí se zahaluje, zatemňuje ve prospěch nepravdivé téze, že teoretik tvoří nezávisle na třídě.

Vztah teoretika a proletářské třídy je nový vztah. To vyplývá už z charakteru marxistické teorie. Marxistická teorie je první teorií v dějinách lidstva, jež vychází z důsledně a všestranně pochopeného spojení teorie a praxe. Marxista-teoretik ví, že absolutně autonomní vývoj teorie je jen ilusí. Jen teorie, která se vyvíjí v jednotě s prakti revoluční dělnické třídy, je za našich podmínek pravdivou teorií. Příslušnost marxistického teoretika k proletářské straně má tedy pro jeho činnost principiální význam.

V diskusích po r. 1956, jejichž smyslem byl boj o pravdivé, marxistické řešení vztahu ideologického a vědeckého prvku v marxismu, šlo také o marxistické chápání role inteligence ve společnosti a v dělnickém hnutí. Poněvadž strana je ztělesněním jednoty teorie a praxe, není možné v nějaké podobě obhajovat thési, že strana spojuje inteligenci s proletářskou masou. Za prvé: Inteligence nemá ve společnosti nezávislé postavení; konec konců její vývoj je tak či onak momentem pohybu třídy. Za druhé: V komunistické straně nerozvíjí marxistickou teorii jen skupiny lidí, kteří se převážně zabývají teoretickou činností, nýbrž strana jako celek. Za třetí: Takový názor vychází z nemarxistické představy o výlučném postavení inteligence ve společnosti.

Naše socialistická společnost je nižší fází komunistické společnosti. V naší společnosti se vytvářejí předpoklady pro zrušení jednou pro vždy dané dělby práce, mimo jiné tedy pro odstranění podstatných rozdílů mezi prací fyzickou a duševní. Skutečnost, že v komunistické straně není příkrého oddělení praktických a teoretických pracovníků, že strana v sobě zahrnuje teorii i praxi, že komunista nemůže být ani výlučně teoretikem nebo jen jednostranným praktikem, v tom se vytvořily uvnitř strany zcela nové vztahy, které jsou i v tomto ohledu předobrazem vztahů, jež budou za komunismu charakteristické pro celou společnost. Právě v tom se výrazně projevuje skutečnost, že komunistická strana je jak subjektem činnosti, tak i subjektem poznávání, že strana je historickým subjektem nového typu.

Zvláštnost strany jako historického subjektu nového typu se projevuje nejenom ve vztazích uvnitř strany, nýbrž i ve vztazích strany a pracujícího lidu. Socialismus a komunismus je dílo milionových mas. Komunistická strana je vedoucí silou tohoto procesu, neboť ze všech organizací pracujících je s to nejdokonaleji postihnout dialektiku obecně-spoolečenského a zvláštního, dialektiku dočasných a dlouhodobých potřeb pracujících. Komunistická strana je i organizačně uzpůsobena k tomu, aby naplnila historickou úlohu, usměrnit tvůrčí energii pracujících směrem ke komunismu.

Strana nemůže uskutečnit svoji úlohu být subjektem poznávání společnosti bez spojení s masami pracujících. V procesu budování nové společnosti shromažďují masy mnoho zkušeností. Jednotlivé kolektivy pracujících v té či oné míře zobecňují svoje zkušenosti. V pohybu společnosti vytvářejí pracující i nové formy, instituce a organizace, jejichž prostřednictvím se vytvářejí a formují společenské síly, které vyžaduje působení objektivních společenských zákonů.

Obsahem v podstatě empirického vědomí dělnické třídy a ostatních pracujících je jejich bezprostřední zkušenost a její elementární zobecnění. Komunistická strana na základě marxismu-leninismu, této pravdivé společenské teorie, je s to oddělit pokrokové a revoluční prvky vědomí pracujících a také na jejich základě rozvíjet marxistickou teorii, jež je obsahem vědomí nepokrokovější složky pracujících lidí. Marxistická věda se také rozvíjí odhalením racionálního jádra zkušeností a poznatků empirického vě-

domí pracujících. To je ještě jedna stránka známé leninské myšlenky o tom, že strana nejenom učí masy, ale že se také učí od mas.

Druhou stránkou je, že komunistická strana předává pravdivé poznání, jež v sobě zahrnuje i dialekticky zrušené obsahy vědomí dělnické třídy a pracujících, opět pracujícím v teoreticky důsledné podobě. Nikoliv ovšem ve formě hotových „receptů“, nýbrž ve formě návodu k činnosti, návodu k dalšímu hlubšímu poznávání obecných, podstatných a nutných stránek pohybu společnosti, skrývajících se pod jedinečným, nahodilým. Tak strana soustavně pozvedá empirické vědomí k vědomí teoretickému, učí masy pracujících.

*

Zatímco politické strany, jimž daly vznik třídy před revolučním proletariátem, byly organizace uzpůsobené k tomu, aby zprostředkovaly podíl třídy na buržoazním parlamentarismu, je komunistická strana revoluční organizací, jež vyjadřuje a hájí zájem proletariátu a ostatních pracujících ve všech oblastech společenského života. V diktatuře proletariátu stává se komunistická strana vedoucí silou společenského života.

Vedoucí úloha strany vyplývá z toho, že komunistická strana je politickou organizací nového typu. Politika je koncentrovaným výrazem ekonomiky, je souhrnem vztahů mezi třídami, zvláště těch, které se týkají státu a moci v něm; politika je působením na tyto vztahy mezi třídami. Komunistická strana je s to vést všestranně třídní boj, uskutečňovat výstavbu společnosti. Marxistická politika — na základě všestranného a relativně úplného poznání společnosti — vychází z pravdivého ocenění jednotlivých oblastí společenského života jako částí společenského života.

Lenin zdůrazňoval nutnost politického přístupu ke všem otázkám společnosti. Lenin přitom neměl na mysli jen revolučně převraccující úlohu socialistického státu v průběhu socialistické revoluce, nýbrž mnohem více: ekonomika je základem společnosti, ale politika zprostředkuje pohyb jednotlivých součástí společnosti; především prostřednictvím politiky se uskutečňuje vzájemné působení jednotlivých oblastí společenského života.

Vedoucí úloha strany se týká všech oblastí společenského života. Pohyb naší společnosti zahrnuje jak další budování materiální základny rozvinuté socialistické společnosti a posléze i komunistické společnosti, tak i rozvoj socialistické státnosti včetně prvků komunistické samosprávy, stejně jako vývoje vědy. Komunistická strana přitom dbá specifických jednotlivých oblastí společnosti.

Vedoucí úloha strany projevuje se také v tom, že marxistická filosofie se stává světónázorovým základem speciálních věd, umění a morálních názorů společnosti. Tato okolnost je velmi důležitá pro zpětné působení jednotlivých forem společenského vědomí na společenské vztahy. Jednotný světónázorový základ těchto forem společenského vědomí je předpokladem jejich pozitivního významu pro vývoj socialistické společnosti.

Při řízení rozvoje vědy je třeba přihlížet k reálným rozdílům mezi jednotlivými typy věd. Většina společenských věd je spojena s pohybem třídy přímo; naproti tomu, přírodní a technické vědy souvisejí s pohybem třídy nepřímo. Plánovitý rozvoj všech věd je pro socialistickou společnost nezbytností, jako nutný předpoklad vědomé činnosti lidí na různých úsecích společenského života. Strana tedy usměrňuje rozvoj všech věd a dbá o vývoj celého systému našeho vědění.

Strana sama jako kolektivní subjekt poznávání rozvíjí přímo marxismus-leninismus. Strana rozvíjí marxistickou teorii vcelku. V ideologické práci strany filosofie, politická ekonomie a vědecký socialismus tvoří jednotu. Vývoj marxistické teorie vcelku je nutným předpokladem toho, aby strana vystoupila jako vědomý činitel společenského

vývoje. Přitom v různých obdobích strany může mít ta či ona disciplína zvláštní význam pro rozvoj marxistické theorie; v období výstavby socialismu a komunismu vstupuje zvláště do popředí nutnost komplexního přístupu základních marxistických disciplín k novým jevům společnosti.

*

Rozvinutá komunistická společnost je charakterizována zásadou „každý podle svých schopností — každému podle jeho potřeb“.

Realizace této zásady předpokládá především rozvinutí výroby a zajištění všestranného dostatku výrobků, všestranné uspokojování potřeb lidu. Rozvíjet výrobu tímto směrem znamená ovšem zvládnout ji tak, aby optimálně byly odstraněny překážky v jejím pohybu, potíže a disproporce, aby plánování výroby i realizace společenských výrobních plánů byla podstatně vědeckou činností.

Realizace této zásady předpokládá za druhé harmonické rozvíjení duševních a fyzických sil a schopností člověka, organické začlenění práce do celku lidského života. Práce se takto stane první životní potřebou lidí.

Kapitalismus dovršil oddělení duchovních potencií pracujících, přivlastnil si je a postavil je jako součást moci kapitálu proti pracujícím. Socialismus vykonal rozhodující krok v řešení antagonismu mezi duševní a fyzickou prací. Za socialismu poprvé v dějinách lidstva se plně projevuje společenská podstata vědy, dochází k zespolečenštění vědy. Pracující se široce s výsledky vědy seznamují a sami se stále více na rozvoji vědy podílí. To je dáno tím, že socialismus, a potom i komunismus, z vědy vychází a na vědě buduje. Komunismus dovršuje tento proces v realizaci podstatné jednoty duševních a fyzických sil v každém jednotlivci i ve společnosti jako celku. To samozřejmě nevylučuje, že budou existovat vždy činnosti, při nichž bude hrát větší roli buď fyzická nebo duševní práce. Avšak nebudou existovat skupiny pracovníků společností vydělené k duševní práci a naopak společností odsouzené k fyzické práci.

Jestliže kdysi na úsvitě vývoje lidstva znamenala objektivně dělba práce na práci duševní a práci fyzickou ohromný pokrok ve vývoji lidského vědomí, a kdy teprve vlastně začíná existovat skutečné lidské vědomí; kdy vznik této dělby byl jednou z podmínek dlouhodobého rozvoje prehistorie lidstva, pak dnes na začátku skutečné historie lidstva je podmínkou dalšího rozvoje vědomí podstatné sjednocení duševní a fyzické práce.

Realizace komunistické zásady předpokládá další rozvoj a upevňování politické a morální jednoty pracujících, podstatné sjednocení společenských a individuálních zájmů za určující role zájmů společenských. Konkrétní formou komunistické politické a morální jednoty pracujících bude komunistická samospráva.

Komunistická samospráva bude střediskem a řídícím orgánem celého společenského života, bude zajišťovat harmonický vývoj společnosti jako celku i každého člena společnosti.

Strana vede lid k budování komunistické společnosti. Komunistická společnost je cílem politiky strany.

V procesu budování komunistické společnosti vzrůstá význam komunistické strany. Budování komunismu znamená uvědomělé rozvíjení socialistických společenských vztahů a forem života socialistické společnosti. Socialismus je nižší fáze komunismu. Z toho však neplyne, že vyšší fáze komunismu — rozvinutá komunistická společnost je prostým prodloužením socialismu. V rámci vývoje komunistické společnosti je její vyšší fáze novou kvalitou jak co do své ekonomické a politické struktury, tak i co do svých společenských funkcí.

Přechod od nižší fáze komunismu k jeho vyšší fázi není samočinným, živelným proce-

sem, ale zákonitým pohybem společnosti. Budovat komunistickou společnost předpokládá pravdivé poznávání zákonů vývoje společnosti, objektivně determinujících pohyb společnosti ke komunismu. Pravdivé poznávání zákonů však v sobě zahrnuje jednotu teorie a praxe, jednotu poznání a cílevědomého jednání. Novou stránkou praktické činnosti v průběhu výstavby komunistické společnosti je objektivní nutnost komplexního řešení společenských otázek, více méně současné rozvíjení všech stránek společenského života. Tato stránka věci vystupuje již nyní v průběhu výstavby vyspělé socialistické společnosti a bude stále výraznější.

Řídit a cílevědomě zaměřovat složitý společenský organismus k vybudování komunistické společnosti může jen komunistická strana. Strana, respektive její ústřední výbor, má v každém historickém okamžiku relativně úplné poznání o stavu a tendencích vývoje společnosti. Je přirozeným, historicky se vyvinuvším centrem hospodářského, politického i ideového života země.

Komunistická strana je za socialismu nejvyšším typem organizace společnosti. Výstavba strany, způsob její činnosti, vztahy mezi jednotlivými články stranického organismu, — tím vším je strana předobrazem budoucích komunistických vztahů mezi lidmi. Strana jako vedoucí a řídicí síla socialistické společnosti se v budoucnu stane předvojem budování a rozvoje komunistické společnosti.

Strana se již dnes plně připravuje na tyto své budoucí úkoly. Tato příprava strany spadá v jedno s jejím všestranným politickým a organizátorským úsilím při vedení společnosti cestou výstavby vyspělé socialistické společnosti. Strana soustavně upevňuje ideovou, politickou a morální jednotu svých vlastních řad; rozvíjí podstatné rysy své činnosti, synteticky vyjádřené slovy stanov, že je „dobrovolným, bojovým svazkem stejně smýšlejících lidí — komunistů, organizovaným z příslušníků dělnické třídy, pracujících rolníků a pracující inteligence“. Strana soustavně upevňuje spojení s masami pracujících. Strana vede a vychovává masy pracujících, avšak současně zaobecněná zkušenost pracujících se stává součástí další teoretické a praktické činnosti strany. Ve výchovné práci se vedoucí role strany projevuje mezi jiným tím, že uskutečňuje progresivní vědeckou komunistickou výchovu pracujících jako jednotu ideologické a organizátorské práce. Také v tomto ohledu je strana vzorem a předobrazem veškeré společenské výchovné činnosti.

V procesu postupného přechodu od nižší fáze komunismu k vyšší fázi roste význam stále většího a dokonalejšího předstihu rozvoje marxistické vědy ve znalosti základních pohybových tendencí společnosti. Tento předstih může uskutečnit marxistická věda jen v rukou strany. Hlavní zvláštností marxismu-leninismu jako úplného vědeckého světového názoru, jako teorie a metody je v tom, že je návodem k jednání, návodem ke změně světa. Podstata této zvláštnosti tkví v tom, že marxismus-leninismus vznikl v organické jednotě s dělnickou třídou, jejím bojem a jako nástroj realizace historického poslání dělnické třídy ve společnosti.

Jestliže vývoj společnosti je přírodně historickým procesem, jehož zvláštností je dialektika subjektu a objektu, pak k pochopení této dialektiky a k cílevědomému řízení vývoje společnosti je zapotřebí tří vzájemně spjatých klíčů: pochopení vývojových zákonů přírody (včetně společnosti a vědomí člověka), pochopení zvláštností vývoje společnosti v jejím relativně samostatném pohybu vůči přírodě, a pochopení vědomí jako nejvyšší funkce nejvyššího výtvaru přírody a společnosti, jakož i způsobů, jimiž vědomý společenský člověk realizuje své stále podstatnější sjednocování s přírodou a tím i řízení přírodních dějů. Realizace této role člověka se však může — a v tom je její zvláštnost — dít jen prostřednictvím společnosti.

Marxismus-leninismus dokazuje, že skutečné a trvalé osvobození člověka od slepé

živelnosti přírodních sil a využití těchto sil k prospěchu člověka je možné jen tehdy, jestliže se děje při současném osvobození od živelného působení přírodně společenských sil. Poznání zákonů vývoje společnosti a vybudování takové společnosti, jejíž pohyb se řídí zákony umožňujícími plný a trvalý rozvoj člověka, je triumfem marxismu-leninismu, který se uskutečňuje v předmětné existenci světové socialistické soustavy a který se uskuteční v budoucí předmětné existenci komunistické organizace společnosti na celém světě.

Ostatně již dnes se pozemská síla socialismu dostatečně jasně ukazuje i „na nebesích“. Je to první socialistický stát světa. Sovětský svaz, který svými kosmickými experimenty dokazuje jednotu pozemského a kosmického.

Šporníkem celého marxisticko-leninského učení je vývoj člověka. Marxismus-leninismus neseštrvává na pozicích učení, která se zaměstnávala meditacemi o bytí člověka, pro která nejvyšším poznáním bylo poznání existujícího stavu člověka a společnosti. Tato pozice neumožňovala pravdivé poznání, především proto, že analýza stavu, pouhého bytí nedovolila provést skutečnou revoluční kritiku tohoto stavu, tohoto bytí. Tato učení jsou samým pohybem společnosti po zásluze odsouzena k zániku a zapadnou v prachu archivů. To plně platí také o pokusech omezit marxistickou filosofii na filosofickou antropologii nebo ontologii člověka. Marxismus-leninismus je revolučním učením, jeho metoda je kritická a revoluční (Marx), nespokojuje se nikdy s tím, co jest, nýbrž to, co jest, posuzuje a kritizuje především s hlediska toho, co bude, přičemž samo hledisko perspektiv vyvozuje s vědeckou přísností z reálného pohybu dneška v konkrétně-historické určitosti. Avšak reálný pohyb dneška je jako veškerý pohyb jednotou rozporu, svárem mezi starým a novým. Kvalita marxismu-leninismu spočívá v tom, že vždy stojí na straně nového, pomáhá vítězství nového nad starým.

Marx na začátku své revoluční činnosti vyslovil myšlenku o komunismu jako naplněném naturalismu a humanismu. Strana dnes a v blízké budoucnosti uskutečňuje tuto myšlenku Marxovu poprvé v dějinách společnosti a také jedině možným způsobem, který k uskutečnění této myšlenky vede. Komunismus je jedině reálným a další vývoj člověka a společnosti v sobě obsahujícím naplněným naturalismem a humanismem; komunismus uskutečňuje jednotou přírody a společnosti na novém stupni.

Upozornenie

Redakcia mieni zaviesť pravidelnú rubriku *Odpovedáme na otázky čitateľov*. Vyzývame preto našich čitateľov, aby sa obracali na redakciu s nejasnými otázkami, s ktorými sa stretnú pri štúdiu filozofie.